

«OPEN INTERPRETATION» IN THE STRUCTURE OF RELEVANT CONCEPTS

In contemporary art the content and form of an artistic work become deliberately ambiguous. The peculiarity of the method of interpretation of the text of a modern work of art that contains a large number of potential meanings accounts for the appearance of the concept «open interpretation». In «open interpretation» the actualization of meanings depends on the interpretative strategies of the recipient. Despite the significant number of works, which raise the issue of «open interpretation» (or «plurality of interpretations», «infinity», «open models of interpretation»), the studies which examine concepts relevant to the term «open interpretation» do not exist. These are the following notions: «description», «interpretation», «explanation», «translation», «hermeneutics». It is noted that the everyday notions «explanation» and «interpretation» are used usually as synonyms. However, unlike «explanation», «interpretation» always involves an element of supposition.

The operation of description is the formation of the image of some object or an entire system of objects and acts as a link between what a person knows about the object and the object itself. To explain something means to reveal relationships between the objects of explanation – facts, events, processes – to elucidate the object, to comprehend it or explain to others, to answer the questions raised.

In the research «semantic» and «empirical» interpretations are considered and studied. Semantic interpretation «investigates» the content of the abstract theory by an isomorphic reflection of several models. Semantic interpretation is closest to «open interpretation». Semantic interpretation is a certain criterion that allows one to choose the necessary hypothesis from a multitude of possible ones. In the context of our study the important issue is that according to the position of a theorist, interpretation can be coherent and cover a large range of items or facts, but there is no reason to question any interpretation out of many others.

Empirical interpretation translates the knowledge from the theoretical level onto the level of empirical language, including the language of experiments. In order to meet the task of explanation, empirical interpretation must be supplemented by semantic interpretation.

The concept of interpretation is the result of a long process of the formation of logical methods. In the antique theory alongside various modifications of the explanation procedure there took place a gradual evolution and perfection the operation of interpretation of aesthetic phenomena of reality, which allows for some element of the hypothetical. To signify this operation in regard to the works of art, the Greeks used the term «hermeneutics» («hermeneutike») – interpretation. In Roman culture the equivalent of «hermeneutics» was the term «interpretation». One of the synonyms of the term «hermeneutics» in the Greek language was the concept «exegesis» («ἐξήγησις»). Also, this term denoted a set of practices in the sacral field that concerned the faith in gods. A great influence on the formation of the Christian tradition of exegesis was made by Augustine. In the Renaissance period hermeneutics was perceived as the art of translation of ancient texts into national languages. The creator of new hermeneutics was a German philosopher, theologian, and philologist Friedrich Schleiermacher. In the second half of the twentieth century theorists are trying to develop new canons of interpretation.

Key words: translation, interpretation, description, hermeneutics, «semantic interpretation», «empirical interpretation», «open interpretation».

УДК: 7.067

Гарнага Іванна Вікторівна
аспірант, Національна академія керівних
кадрів культури і мистецтв

**ВЕКТОРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА ІЗ
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТОЧКИ ЗОРУ**

Стаття присвячена аналізу дослідження перспектив сучасного мистецтва з соціокультурної точки зору; змісту поняття «сучасне мистецтво» паралельно з поняттями «contemporary art», «актуальне мистецтво».

Ключові слова: contemporary art, постмодернізм, мистецтво, сучасний митець, твір мистецтва.

Як відомо, у світовій практиці сучасне мистецтво має назву «contemporary art», а чим являється і який зміст несе в собі поняття «сучасне мистецтво» чия актуальність втілюється в експресивному дусі того, що відбувається «тут і тепер», являючи собою живий експеримент, що не створює готові стандарти, володіє нетрадиційним, новаторським характером, потужним потенціалом культурної критики. Безумовно, вбираючи в себе всі досягнення людства, мистецтво по-своєму перевтілює і змінює їх, відображаючи в своїх творах дух часу і внутрішній світ художника, залишаючись при цьому актуальним питанням в соціокультурному просторі.

Метою статті є дослідження векторів та перспектив розвитку сучасного мистецтва з соціокультурної точки зору та порівняльний аналіз термінів «contemporary art» з поняттям «сучасне мистецтво».

Поняття «мистецтво» складне, багатоаспектне і разом з тим ніби й зрозуміле кожному, хто береться судити про творчі здобутки, чи прагне їх створювати. Стосовно цього Л.Толстой казав, що людина вже звикла під словом «мистецтво» розуміти лише те, що читає, слухає або бачить в театрах, концертах, на виставках: будівлі, статуї, поеми, романси. «Але все це, – наголошував письменник, – жалюгідна частина того мистецтва, яким ми спілкуємося між собою. Все життя людини наповнене творами мистецтва всякого роду – від колискової пісні, пожитків..., урочистих процесій» [4, 80]. Ця думка випередила свій час і викликала шквал негативних відгуків у мистецькому середовищі тієї доби. Наразі й окремі сучасні представники творчих професій сприймають цю тезу не завжди позитивно.

У намаганні знайти однозначну відповідь на питання, що є мистецтво і яким воно має бути писали: мистецтво – продукт людського генія (Р. Бокль, Ф.Шлейермахер); мистецтво для мистецтва (К. Бюхер, Е. Гроссе); мистецтво як інформаційний вибух (М. Коул, С.Скрибнер); мистецтво як вираз несвідомих інстинктів, властивих людській біологічній природі (З. Фрейд); мистецтво як гра (Й. Гейзінга).

Що таке «contemporary art», словосполучення, що домінує в українському дискурсі про сучасне мистецтво, як побутовому, так і в професійному? Як це словосполучення співвідноситься з поняттям «сучасне мистецтво» і чи співвідносяться вони взагалі?

Розглянемо дві найхарактерніші спроби відповісти на ці питання: «контемпораріарт» – це просто непорозуміння, журналістська помилка, яка виникла внаслідок браку освіти й поширилася через некомпетентність мистецького середовища. Далі, «контемпораріарт» – це і є contemporary art, сучасне мистецтво, а сучасне мистецтво, своєю чергою – це все мистецтво, яке твориться зараз. Таким чином, не можна говорити про «сучасне мистецтво» і просто «мистецтво» – існує тільки хороше й погане сучасне мистецтво[1].

Відмінну позицію займає інше значення, де: «CONTEMPORARY ART – синонім актуального, тобто експериментально-пошукового мистецтва наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. За наших умов – ситуативний синонім постмодерну. Ні в якому разі не означає мистецтва, сучасного лише внаслідок своєї хронології появи на світ» [2].

Як бачимо, дві спроби витлумачити цей загадковий феномен призвели до діаметрально протилежних результатів. У першому випадку йдеться про хронологічну категорію, у другому – про що завгодно, окрім хронології. Тож чи є бодай щось спільне у contemporary art і «контемпорарі арт»?

Єдиною змістовою конотацією, яку можна надати другому з цих виразів, є його кирилична дзеркальність. Йдеться всього лише про вживання іншомовного словосполучення, яке було перенесено з усного мовлення на письмо, переведено в кирилицю й привласнено пострадянським дискурсом. «Contemporary art» можна вважати найбільш екзотичним прикладом міжмовної омонімії. Цей вираз в українській мові означає щось зовсім інше ніж в англійській саме внаслідок бажання з точністю скопіювати первинне значення, яке виявилось непередаваним за допомоги наявних слів. «Contemporary art» функціонує в українській мові як класичний симптом, усталена обмовка, лібідинально навантажена помилка, яку не можна усунути простим вказуванням на неї. «Contemporary art», як і кожен симптом, потребує інтерпретації. Тож услід за редакторами часопису e-flux, які в грудні 2009 року проголосили сучасне мистецтво: «повністю сформованим культурним проектом із певними визначеними параметрами» [2], варто застосувати подібну процедуру до явища «contemporary art» й розглянути його як локальний проект, що відбувся і має бути історизований як наслідок певної взаємодії з глобальним контекстом, що набула форми дискурсивного непорозуміння.

Перш ніж перейти до розгляду «contemporary art» як панівного естетичного режиму виробництва українського пострадянського мистецтва, варто подивитися на витoki оригіналу, з якого було скальковано це поняття. Про «сучасне мистецтво» у західному мистецькому дискурсі першими почали говорити одразу після завершення Другої світової війни в контексті американських художніх інституцій. Конкретніше, поняття «сучасного мистецтва» є невіддільним від ситуації інституційної гегемонії та, якщо скористатися висловом Октавіана Ешану, «керованого авангарду» – ситуації, яка виникла внаслідок свідомої дискредитації поняття «модерне мистецтво», що нібито запламувало себе тоталітаризмом і війною [3]. За формальним перейменуванням «модерного мистецтва» на «сучасне» стояло прагнення взяти під контроль непрогнозовані прояви авангардної мистецької активності, які після Другої світової війни було легко звинуватити у політичній безвідповідальності [3].

У пострадянській ситуації «сучасне мистецтво» як інституційна практика також, у певному сенсі, прийшла на зміну «модерному мистецтву», якщо розуміти під останнім комплекс теорій, практик

та інституцій, які під титулом «соціалістичного реалізму» обслуговували Радянську державу як тотальний модерністський проект. Як і в випадку повоєнної Америки, йшлося насамперед про ефективне заперечення певної версії модернізму за допомоги «риторики сучасності». Що означало прагнення цих інституцій «осучаснити» пострадянське мистецтво, а разом з ним і суспільство? Це означало зробити його себто більш плинним, більш мінливим. Ніхто і не приховував, що розбудова інфраструктури сучасного мистецтва є складовою проекту лібералізації пострадянської економіки. Мистецтво проголошувалося такою ж інституцією ліберального суспільства, як, скажімо, прозорі вибори, а митці мали стати кимось на кшталт членів виборчих комісій, які можуть не лише спостерігати за дотриманням демократичних процедур, але й спрямовувати свої скарги у відповідні інстанції. Головне – сучасний митець, як і кожен порядний член центрвиборчкому, мав дистанціюватися від ідеології, що тяжіла над ним за радянських часів. Місце ідеологічної маніпуляції мистецтвом мав посісти постполітичний менеджмент культури: виробництво мистецтва мало бути організоване за тією ж схемою, що й будь-яке інше виробництво.

Проблема цієї ситуації полягає в тому, що осучаснення українського мистецтва виявилось ще менш успішним, ніж лібералізація української економіки, котра перетворилася радше на симуляцію ринкових механізмів, на ділі підпорядкованих жорстким олігархічним структурам. Рівень побутового мовлення, як завжди, зраджує симптоматичні дискурсивні утворення, що не піддаються перекладу через брак адекватного відповідника в фізичній реальності.

Показово, що згорання мистецької складової інституції «відкритого суспільства» співпало в часі з відносною стабілізацією помірно лібералізованої економіки, що відбулася на початку 2000-х. Із привілейованого громадського спостерігача митець знову перетворився на дизайнера дозвілля, цього разу капіталістичного. Менеджмент культури виявився цілком і повністю підпорядкованим механізмам ринку, а його некомерційна складова в кращих традиціях нормативної біовлади була апропрійована самими художниками. Сучасне покоління художників навчилося досить ефективно виконувати функції менеджерського самоконтролю: митці та їхні спільноти сьогодні є кураторами, критиками та прес-секретарями самих себе, принагідно виконуючи функції монтувальників експозиції та галерейних наглядців. Причому йдеться не стільки про підпільну організацію чи формат *artist run space*, а про виконання уявного соціального замовлення, яке ніхто, за рідкісним винятком, не підтримує матеріально. Із почесної ролі членів виборчкому критичні митці перейшли до статусу спостерігачів-волонтерів, що з фотоапаратами та відеокамерами моніторять роботу виборчої дільниці.

Тож до чого відсилає туманний означник «сучасне мистецтво» сьогодні? Акцент на часовому вимірі, примат темпоральності над усіма можливими «ізмами» може означати лише одне: сучасне мистецтво – це мистецтво доби тотального панування часу над простором, що привілеює часову синхронність, рівнобіжність темпорального виміру, належність до єдиного хронологічного контексту. Не відповідати цим вимогам означає не належати до сфери «сучасного мистецтва», яке не може бути «актуальним» на місцевому рівні й «неактуальним» назовні. Глобальна система сучасного мистецтва – це насамперед обмін різними формами знання між різними локусами, включеними до єдиної дискурсивної мережі. Якщо певний локус нездатний виробляти мистецтво чи іншу дискурсивну продукцію, рівною мірою актуальні для внутрішнього та зовнішнього вжитку – це значить, що він не належить до темпоральної сітки «сучасності». Замикаючись на локальному рівні, сучасне мистецтво втрачає своє призначення і зводиться до фантомного *contemporary art* [1]. Отже, за найбільш загальним визначенням сучасне мистецтво – це творчий здобуток від початку Другої Світової війни до сьогоднішнього часу. Проте це характеристика лише хронологічних меж, без натяку на істинний зміст. Історики визначають цей час «як момент докорінного зламу свідомості», зміни мистецьких «парадигм». Він є похідним від сучасності (сучасної реальності), а тому, його неодмінно варто розглядати в соціокультурному контексті [4].

Антибіотиком та антидепресантом агонії суспільства глобалізації є мистецтво. Його власні перспективи варто розглядати в контексті сучасної онтологічної проблематики [3].

Чи варто ставити велику кількість знаків питання? Сучасність. Сучасне. *Contemporary* або *Актуальне*. Метафізична абстракція у якій ми перебуваємо, навіть варто сказати простіше - у якій ми.

Гуманітарні та естетичні теорії мистецтва різняться щодо поглядів на сучасну художню сцену та відчувають брак описових моделей. Виникнення величезної кількості художніх форм та організацій, тенденцій та концептів відбулось у відповідь на глобальний запит на нову арт-продукцію в контексті економічного та технократичного розвитку. Тракткування більше не орієнтується на усталену систему, а демонтує її у формі історичного критицизму, використовуючи мовні ігри та сленг деконструкції.

Наявність культурної традиції та обґрунтованого виправдання щоразу породжує очікуваний сиквел, безкінечно маніпулюючи змістами та розширюючи межі категорії «що є мистецтвом».

Відбувається капітуляція перед реальністю, заданою не тим сокровеним Іншим, Іним, Буттям або Таковістю (Istigkeit), а функціонування та «виробництво заради виробництва» в рамках глобалістського підходу. Занадто довго не відбувається Одкровення, виходу за межі (трансгерсія) - як візуального мистецтва, так і мови та культури. Перемога демократії та капіталізму зі зникненням вже останніх країн з тоталітарним режимом пророкує кінець історії як такої. Мультикультурність та наявність діалогу перетворює людину (людину - митця) на в'язня тотальної соціальності. Як зауважив Міхаїл Риклін «Особливістю нашого часу є те, що з глухого кута, в який ми потрапили, можливо немає виходу за допомогою мистецтва» [3, 6].

Теперішнє – тут і зараз, лише воно пов'язує свідомість з реальністю, відокремлюючи вічне. Чи можливо розгорнути формат сучасного мислення до пошуку нової, грандіозної та універсальної філософії мистецтва? Адже усі цінності мистецтва, так само як і інших сфер, – є загальнолюдськими.

Звісно, в циклах людської культури є схожі періоди – це і елліністичний занепад грецької античності, період маньєризму, яким закінчилася доба західноєвропейського Відродження та втома і спустошеність декадансу культури нового часу. Так звані, періоди згасання та розчарування культури у собі самій. Либонь, і постмодернізм називають «новим маньєризмом». Проте хибно вважати, що сучасний стан думки – це хаотична перехідна ситуація. Адже в певному сенсі – це розмаїття вражень та наснаги від сучасної реальності, це гостре передбачення майбутнього та відповідні дії в соціокультурному полі, що у своєму «надзавданні» визначають природу та характер інтерації різних аспектів реальності, та можуть віднайти нові орієнтири, що стануть шляхами подолання онтологічного нігілізму.

Отже, можемо зробити висновки, що сучасність для України (якщо локалізувати погляд) - це вододіл двох епох: радянського академізму та західного постмодернізму. А contemporary art – це жест, який от-от набуде розмаху. Індустріалізація та урбанізація з одного боку та усвідомлення необхідності власної «locus standi» (від лат. – «точка стояння, місце опори») – з іншого. І хоча певні віхи в історії культури пройшли повз экс-радянські країни, а деякі лише окреслюються в полі зору, наразі визначається власна міфологічна трансформація. Це не означає нічого, окрім заклику до гри на своєму полі. Адже філософія волевияву митця в першу чергу укорінена в його власній історії та культурі як особистості.. Вона дозволяє як мистецтву, так і культурі та конкретній людині навчитися перебувати тут і зараз, а вектор пізнання направити із зовні всередину.

Література

1. Олег Сидор-Гібелінда. Українці на Венеційській бієнале: сто років присутності. – К., 2008. – С. 291.
2. Julieta Aranda, Brian Kuan Wood, Anton Vidokle. What is Contemporary Art? [Електронний ресурс] Issue One – <http://e-flux.com/journal/view/96>
3. Octavian Esanu. The Transition of the Soros Centers to Contemporary Art: the managed avant-garde. [Електронний ресурс] <http://zombie.tinka.cc/en/node/98>
4. Сморгж Л.О. Естетика: Навч. посіб. – К., 2009.
5. Гудман Н. Эпистемологический спор // Философия языка / Ред.-сост. Дж.Р. Серл. – М., 2004. – С.193-194.
6. Коул М., Скрибнер С. Культура и мышление: психологический очерк. – М., 1977.
7. Коллингвуд Р. Дж. Принципы искусства. – М., 1999.

References

1. Oleg Sidorov-Hibelinda. Ukrainians at the Venice Biennale, a hundred years of presence. – К., 2008. – P. 291.
2. Julieta Aranda, Brian Kuan Wood, Anton Vidokle. What is Contemporary Art? [Електронний ресурс] Issue One – <http://e-flux.com/journal/view/96>
3. Octavian Esanu. The Transition of the Soros Centers to Contemporary Art: the managed avant-garde. [Електронний ресурс] <http://zombie.tinka.cc/en/node/98>
4. Smorz LA Aesthetics: Teach. guidances. – К., 2009.
5. N. Goodman Эпистемологический спор // Philosophy of language / Red.-comp. JR Searle. – М., 2004. – S.193-194.
6. M. Cole, S. Skrybner Culture and Thinking: psychological Essay. – М., 1977.
7. Kollynhvud RJ. Principles art. – М., 1999.

Гарнага Іванна Вікторівна, аспірант, Национальная академия руководящих кадров культуры и искусств

ВЕКТОРЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОГО ИСКУССТВА С СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ ТОЧКИ ЗРЕНИЯ

Статья посвящена анализу исследования перспектив современного искусства с социокультурной точки зрения; содержания понятия «современное искусство» параллельно с понятиями «contemporary art», «актуальное искусство».

Ключевые слова: contemporary art, постмодернизм, искусство, современный художник, произведение искусства.

Ivanna Garnaga, postgraduate student, National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

VECTORS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF MODERN ART FROM SOCIOCULTURAL POINT OF VIEW

As you know, in the world of contemporary art entitled «contemporary art», and what is and what content brings the concept of «modern art» whose relevance is embodied in the expressive spirit of what is happening «here and now», being a living experiment, it does not create ready standards, has an unconventional, innovative character, strong potential of cultural criticism. Of course, absorbing all the achievements of mankind, art in its own perevtilyuye and modifies them to reflect in their works spirit of the times and the inner world of the artist, while remaining important issue in social and cultural space.

The aim of the article are research of vectors and prospects of development of modern art from the sociocultural point of view and comparative analysis of terms «contemporary art» with a concept «modern art». In an effort to find a definite answer to the question of what is art and how it should be written: art – a product of human genius (R. Buckle, F.Shleyermaher); art for art (Karl Buecher, E. Gross); art as information explosion (M. Cole, S.Skrybner); art as an expression of unconscious instincts inherent in human biological nature (Freud); art as a game (Y. Heyzynha). What is a «contemporary art», a phrase that dominates the discourse of contemporary Ukrainian art, household and professionally? As this phrase is related to the concept of «modern art» and whether they are related at all?

On the most general determination a modern art is a creative achievement from the beginning of Second World war of to today's time. However it is description only of chronologic limits, without a hint on veritable maintenance. Historians determine this time «as moment of native fracture of consciousness», change of artistic «paradigms». He is to the derivatives from contemporaneity (modern reality), and to the volume, him certainly it costs to examine in a sociocultural context.

Modernity for Ukraine (if to localize a look) is a watershed of two epochs : soviet academic manner and western post-modernism. And contemporary art is a gesture, what or-or will purchase a scope. Industrialization and urbanization from one side and realization of necessity of own «locus stand» – from other. And although certain landmarks in history of culture went by ex-soviet countries, and some are only outlined in sight, own mythological transformation is now determined. It means nothing, except an appeal to playing the field. In fact philosophy of wills artist is first of all deep-rooted in his own histories and to the culture as personality. She allows us to both the art and culture and certain man to learn to be here and now, and to direct the vector of cognition from outwardly inward.

The article is sanctified to the analysis of research of prospects of modern art from the sociocultural point of view; to the table of contents of concept «modern art» in parallel with concepts «contemporary art», «actual art».

Keywords: contemporary art, postmodern art, contemporary artist, work of art.

УДК: 342.57:342

Денисюк Сніжана Сергіївна
магістр права,
Київський національний університет
ім. Т.Шевченка

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ ГРЕЦІЇ ДО КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН 1911 РОКУ

У статті встановлюються основні внутрішні чинники, що впливали на процес державотворення Греції початку ХХ століття, розглядається державний механізм Греції з врахуванням конституційних змін 1911 року, здійснюється історико-правовий аналіз змін 1911 року до Конституції Греції 1864 року, формулюється ряд наукових положень щодо змісту та значення даного періоду для сучасної правової реальності Греції.

Ключові слова: Греція, державний механізм Греції, Конституція Греції 1864 року, конституційні зміни 1911 року, Елефтеріос Венізелос.